

Prestaties Engels

Hoe vaardig zijn leerlingen eind groep 8 op het gebied van Engels? In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van de Engelse taalvaardigheid van leerlingen aan het einde van het basisonderwijs op het gebied van gesprekken voeren, luisteren, lezen en woorden- schat. Ook vergelijken we hun prestaties met de prestaties in eerder peilingsonderzoek in 2012.

Om de vaardigheden van leerlingen in kaart te kunnen brengen, zijn specifiek voor dit peilingsonderzoek meetinstrumenten ontwikkeld voor luisteren, lezen, woordenschat en gesprekken voeren. Deze instrumenten richten zich op de communicatieve en sociale functie van taal, met andere woorden op het taalgebruik van leerlingen in zo authentiek mogelijke situaties. Bij de ontwikkeling van het instrumentarium waren de ERK-niveaus en de beschrijvingen daarvan leidend, zoals de wens was van domeinexperts, schoolleiders en leerkrachten tijdens een veldraadpleging over de te toetsen vaardigheden (Rose, 2016).

Niet alle leerlingen maakten alle onderdelen van het instrumentarium, omdat dit te veel tijd van de leerlingen zou vragen. Tijdens de klassikale afname van de toetsen voor luisteren, lezen en woordenschat voerden in totaal maximaal zes leerlingen per klas (buiten de klas) taken voor spreek- en gespreksvaardigheid uit. Ook maakten de leerlingen voor luisteren, lezen en woordenschat niet precies dezelfde opgaven. Door de omzetting van de toetsscores naar een onderliggende vaardigheidsschaal, kunnen we de prestaties van alle leerlingen echter wel samennemen.

Meer informatie over het instrumentarium is opgenomen in hoofdstuk 1 van deel C in dit rapport.

Europees referentiekader

Het ERK beschrijft voor Engels beheersingsniveaus voor de vaardigheden luisteren, lezen, schrijven, spreken (monoloog) en gesprekken voeren (interactie). Het ERK onderscheidt zes niveaus van beheersing waarbij A1 het laagste niveau is en C2 het hoogste. De niveaus A1 en A2 zijn de niveaus van een beginnende taalgebruiker, de niveaus B1 en B2 van een onafhankelijke taalgebruiker en de niveaus C1 en C2 van de vaardige taalgebruiker. Per vaardigheid en per niveau bevat het ERK globale beschrijvingen en gedetailleerde *can do*-descriptoren. Dit zijn korte, kernachtige uitspraken over wat iemand kan in de betreffende taal. In het leerplankader van SLO (2015) worden van leerlingen de eindniveaus A1, A2 en B1 verwacht voor de meer intensieve vormen van Engels op de basisschool. De instrumenten in het peilingsonderzoek zijn daarom ontwikkeld om de ERK-niveaus A1, A2 en B1 te meten.

Om de vaardigheid van leerlingen voor luisteren, lezen en gespreksvaardigheid te kunnen plaatsen in het licht van het ERK bepaalden experts in een inhoudelijke standaardbepaling waar de cesuren of 'grenspunten' liggen voor het beheersen van de ERK-niveaus A1, A2 en B1 (Ritzema et al., 2019). We gebruiken die grenspunten om de scores van de leerlingen te interpreteren: ze geven aan welke vaardigheidsscore de grens vormt tussen een ERK-niveau net wel of net niet beheersen. Bij de ERK-standaarden voor gespreksvaardigheid geldt de kanttekening dat deze slechts gebaseerd zijn op een beperkt aantal taken. Hierdoor zijn de standaarden niet representatief voor de beheersing van de eisen die het ERK stelt aan gespreksvaardigheid in het algemeen. Daarom is het van belang om de ERK-standaarden voor gespreksvaardigheid voorzichtig te interpreteren.

Woordenschat is een vaardigheid die in het ERK niet apart wordt onderscheiden; het maakt integraal deel uit van elk van de afzonderlijke vaardigheden. Voor woordenschat is dan ook geen ERK-standaard bepaald. Ook voor spreken is geen ERK-standaard bepaald, omdat deze vaardigheid uitsluitend is getoetst om een vergelijking te kunnen maken met de eerdere peiling in 2012. Hiervoor is gebruik gemaakt van een taak uit het peilingsonderzoek 2012 die destijds niet ontwikkeld is op basis van het ERK.

Prestaties

Gespreksvaardigheid

Mondelinge taalvaardigheid is het resultaat van verschillende componenten: uitspraak, vloeiendheid (inclusief tempo), woordkennis en kennis van grammatica (De Jong, Steinel, Florijn, Schoonen & Hulstijn, 2012). Er zijn drie belangrijke verschillen tussen taalproductie in de moedertaal en in de vreemde taal: onvolledige kennis van de vreemde taal, invloed van de eerste taal op de productie in de vreemde taal en een lager spreektempo in de vreemde taal (Kormos, 2014). Het is daarom essentieel dat leerlingen in de vreemde taal communicatieve strategieën leren inzetten om problemen op te lossen zoals ervaren gebreken in de eigen taalproductie en in het 'ontslutelen' van de taalproductie van de gesprekspartner (Dörnyei & Scott 1997).

Bovenstaande betekent dat het voor het lesgeven in en toetsen van spreek- en gespreksvaardigheid van leerlingen ten eerste belangrijk is om gebruik te maken van taken die zoveel mogelijk lijken op authentieke communicatieve situaties in de vreemde taal. Bij de toetsing van spreek- en gespreksvaardigheid is het bovendien van belang de beoordeling te baseren op de prestaties in de verschillende taalcomponenten. De beschrijvingen in het ERK bieden hiervoor aanknopingspunten. De globale beschrijvingen van de ERK-niveaus A1 tot en met B1 voor gespreksvaardigheid zijn opgenomen in tabel 3.2.1a.

tabel 3.2.1a beschrijving erk-niveaus voor gespreksvaardigheid

Beheersingsniveau	Beschrijving
Interactie	
A1	leerling kan deelnemen aan een eenvoudig gesprek, wanneer de gesprekspartner bereid is om zaken in een langzamer spreektempo te herhalen of opnieuw te formuleren en helpt bij het formuleren van wat de leerling probeert te zeggen. leerling kan eenvoudige vragen stellen en beantwoorden die een directe behoefte of zeer vertrouwde onderwerpen betreffen.
A2	leerling kan communiceren over eenvoudige en alledaagse taken die een eenvoudige en directe uitwisseling van informatie over vertrouwde onderwerpen en activiteiten betreffen. leerling kan zeer korte sociale gesprekken aan, alhoewel deze meestal niet voldoende worden begrepen om het gesprek zelfstandig gaande te houden.
B1	leerling kan de meeste situaties aan die zich kunnen voordoen tijdens een reis in het gebied waar de betreffende taal wordt gesproken. leerling kan onvoorbereid deelnemen aan een gesprek over onderwerpen die vertrouwd zijn of de persoonlijke belangstelling hebben of die betrekking hebben op het dagelijks leven (bijvoorbeeld familie, vrijetijdsbesteding, werk, reizen en actuele gebeurtenissen).
Productie	
A1	leerling kan eenvoudige uitdrukkingen en zinnen gebruiken om de woonomgeving en de mensen die hij/zij kent te beschrijven.
A2	leerling kan een reeks uitdrukkingen en zinnen gebruiken om in eenvoudige bewoordingen familie en andere mensen, leefomstandigheden, de opleiding en huidige of meest recente baan te beschrijven.
B1	leerling kan uitingen op een simpele manier aan elkaar verbinden, zodat hij/zij ervaringen en gebeurtenissen, dromen, verwachtingen en ambities kan beschrijven. leerling kan in het kort redenen en verklaringen geven voor meningen en plannen. leerling kan een verhaal vertellen, of de plot van een boek of film weergeven en reacties beschrijven.

De gespreksvaardigheid van leerlingen is gemeten met drie praktische, in moeilijkheid oplopende taken waarin leerlingen in tweetallen een (gestructureerd) gesprek voerden. Vanwege het belang voor leerlingen om mondeling te kunnen communiceren, sloten de taken zoveel mogelijk aan bij de belevingswereld van leerlingen en zijn ze gebaseerd op gesprekssituaties waarin leerlingen mogelijk terecht komen. De meting van gespreksvaardigheid had tot doel de Engelse gespreksvaardigheid van individuele leerlingen in groep 8 vast te stellen. Hierbij is gekeken naar (1) inhoud, (2) kwaliteit en (3) vloeiendheid en interactie. Daarnaast zijn de gesprekken beoordeeld op de mate van Engelstalige interactie tussen de leerlingen.

De eerste taak die leerlingen kregen, is hoofdzakelijk een taak op A1-niveau, met enkele A2-kenmerken. De tweede opdracht is een A2-taak die ook uitingen op een hoger ERK-niveau uitlokt (A2+). De derde opdracht is een taak op niveau A2+/B1. Tabel 3.2.1b beschrijft de inhoud van de drie gesprekstakingen. In hoofdstuk 1 van deel C staan de specifieke *can do*-descriptoren die bij de taken horen.

tabel 3.2.1b beschrijving van de gesprekstakingen

Taak	Beoogd ERK-niveau	Omschrijving	Aantal beoordelingsaspecten
Taak 1: wie ben ik?	a1 en a2	de taak was een rollenspel waarbij leerlingen ieder een praatplaat over een fictieve persoon kregen. aan de hand van vraagkaartjes probeerden ze informatie van de ander te krijgen en informatie over hun fictieve persoon te geven. binnen de taak spraken de leerlingen met elkaar over eenvoudige, alledaagse onderwerpen.	54
Taak 2: wat spreken we af?	a2 en a2+	de leerlingen bleven dezelfde fictieve persoon als bij de eerste taak en probeerden een afspraak te maken. de leerlingen kregen ieder een agenda en ontvingen beurtelings kaartjes met vragen/antwoorden. gezien hun volle agenda moesten ze onderhandelen om tot de afspraak te komen. hierbij is het aanbrengen van samenhang tussen zinnen noodzakelijk.	15
Taak 3: wat vind jij ervan?	a2+ en b1	de leerlingen gingen in debat over de vraag of het goed of slecht is om veel te gamen. de ene leerling was voor en de andere leerling tegen. deze stellingname moesten zij onderbouwen aan de hand van informatie op kaartjes die door de testleider werden verdeeld.	18

De taken waren opgedeeld in deeltaken. De deeltaken zorgden voor structurering van het gesprek en waren zodanig samengesteld dat beide leerlingen minimaal een beurt hadden en zowel initiator als reactor waren. Het gesprek bij taak 1 bestond uit achttien deeltaken, zoals vragen naar naam, vragen naar leeftijd en vertellen over familie. Taak 2 bestond uit vijf deeltaken van het gesprek, zoals voorstellen om af te spreken. Taak 3 bestond uit zes deeltaken, zoals het geven van argumenten voor de stelling. Elke deeltaak is op een driepuntsschaal (0-onvoldoende, 1-voldoende en 2-goed) beoordeeld op de volgende aspecten:

1. inhoud: mate waarin de taak werd uitgevoerd;
2. kwaliteit: woordenschat, grammatica en samenhang;
3. vloeiendheid en interactie: tempo.

Alle gesprekken zijn op video opgenomen. Achteraf beoordeelden ERK-deskundigen de gesprekken met behulp van gestandaardiseerde beoordelingsformulieren.

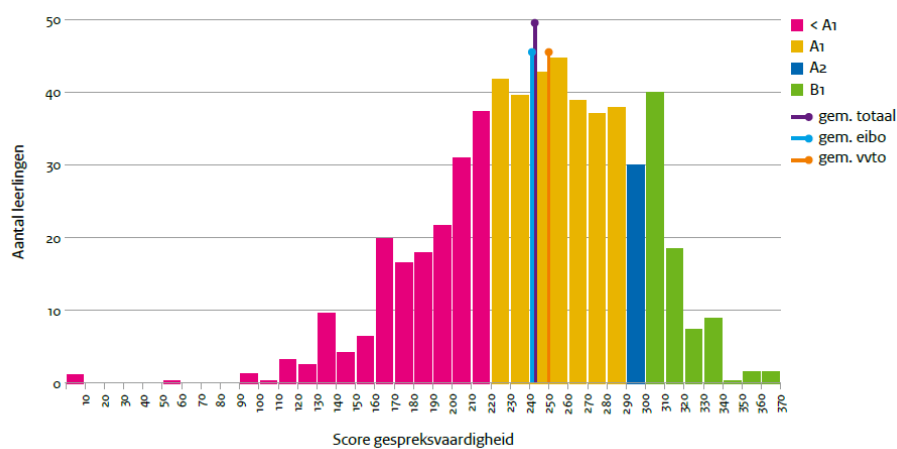
Per klas namen in principe zes leerlingen deel aan de gesprekstakingen. De testleider besloot na elke taak of een of beide leerling(en) door mocht(en) naar de volgende taak. Als duidelijk was dat een van beide leerlingen duidelijk onder het beoogde niveau presteerde en de andere leerling niet, werd het volgende gesprek gevoerd tussen de leerling die het volgende niveau mogelijk wel aan kon en de testleider. Niet alle leerlingen deden dus alle gesprekstakingen. De eerste taak voerden alle geselecteerde leerlingen uit, maar taak 2 en 3 is ofwel door twee leerlingen uitgevoerd of door een leerling en de testleider.

In totaal zijn 577 leerlingen geselecteerd om de gesprekstakingen uit te voeren. Daarvan voerde 98 procent taak 1 uit, 79 procent ook taak 2 en 26 procent voerde vervolgens nog taak 3 uit. Uiteindelijk zijn de scores op de

drie taken omgezet naar een totaalscore op de vaardigheidsschaal voor gespreksvaardigheid. Daarmee is voor 561 leerlingen een vaardigheidsscore voor gespreksvaardigheid beschikbaar.

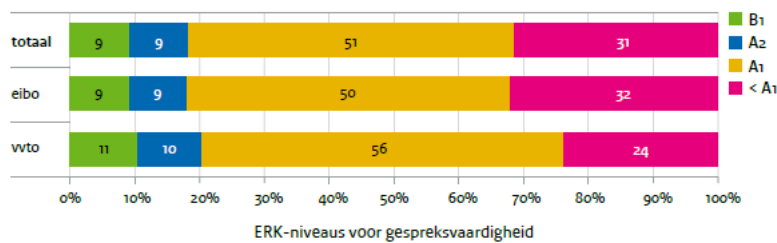
Figuur 3.2.1a toont de verdeling van de vaardigheidsscores voor gespreksvaardigheid. In de figuur is door kleurcoderingen zichtbaar welke scores corresponderen met welk ERK-niveau. De scores liggen tussen de 0 en 370. Gemiddeld behalen de leerlingen een score op A1-niveau (vaardigheidsscore 243). Leerlingen op de vvto-scholen behalen gemiddeld een iets hogere score dan leerlingen op eibo-scholen. Dit verschil is echter niet significant (eibo: 242, vvto: 250).

figuur 3.2.1a scoreverdeling voor gespreksvaardigheid ($n_{\text{totaal}}=561$)

Figuur 3.2.1b laat voor gespreksvaardigheid de verdeling van de leerlingen over de ERK-niveaus zien. Bijna 69 procent van de leerlingen behaalt aan het einde van het basisonderwijs minimaal A1-niveau voor Engelse gespreksvaardigheid; zo'n 31 procent behaalt A1-niveau nog niet. Ongeveer een vijfde van de leerlingen behaalt minimaal A2-niveau (18 procent), waarvan de helft (9 procent) zelfs minimaal B1-niveau. Leerlingen van vvto-scholen lijken iets vaker A1-niveau of hoger te behalen dan leerlingen van eibo-scholen. Dit verschil is echter niet significant.

figuur 3.2.1b ERK-niveaus voor gespreksvaardigheid ($n_{\text{totaal}}=561$, $n_{\text{eibo}}=369$ en $n_{\text{vvto}}=192$)

Naast de individuele prestatie is ook de interactie tussen leerlingen beoordeeld. Dit gebeurde wederom op basis van de videobeelden, maar door een andere beoordelaar dan diegene die de individuele gespreksvaardigheid van de betreffende leerlingen beoordeelde. Bij de beoordeling van de interactie gaven beoordelaars een score voor het geheel aan verbaal en non-verbaal gedrag dat de gesprekspartners tijdens de gesprekstaak lieten zien. Zij scoorden de interactie door een keuze te maken voor een van de volgende acht categorieën:

1. volledig Engelstalig;
2. deels Engelstalig, deels non-verbaal;
3. deels Engelstalig, deels Nederlandstalig;
4. deels Engelstalig, deels Nederlandstalig, deels non-verbaal;
5. deels Nederlandstalig, deels non-verbaal;
6. volledig non-verbaal;
7. volledig Nederlandstalig;
8. geheel afwezig (niet communicatief; stil; amper beweging).

Op deze wijze is de interactie van 283 leerlingparen beoordeeld. Per paar zijn somscores berekend over het totaal aantal deeltaken waarbij de paren punten kregen voor de eerste 4 categorieën van interactie (de milde interactiescore) of voor de eerste categorie (de strikte interactiescore). De scores geven dus informatie over de mate waarin leerlingen de taken volledig of deels in het Engels uitvoerden.

In totaal laten de leerlingen op de taken tussen de 30 en 100 procent volledig of deels Engelstalige interactie zien (de milde interactiescore). Gemiddeld spraken de paren 62 procent (op taak 1), 60 procent (op taak 2) en 64 procent (op taak 3) volledig of deels Engelstalig. Kijken we naar de mate waarin er sprake was van volledig Engelstalige interactie tussen de leerlingen, dan is daar gemiddeld in 33 procent (taak 1), 18 procent (taak 2) en 28 procent (taak 3) sprake van. Leerlingen van eibo- en vvtto-scholen verschillen nauwelijks van elkaar in de mate waarin zij volgens de strikte en milde beoordeling volledig of deels Engelstalige interactie laten zien.

Luisteren

Luisteren is een complex proces en omvat vaardigheden als begrijpen, interpreteren en reflecteren binnen de context waarin luisteren plaatsvindt (Buck, 1991; Damhuis & Litjens, 2003; Krom, Ouborg & Kamphuis, 2001; Levelt, 1989). Luisteren in een tweede of vreemde taal vereist bekendheid met het klanksysteem en kennis over de waarschijnlijkheid van het voorkomen van combinaties van lettergrepen in de vreemde taal (Saffran, 2003). Woordkennis is noodzakelijk voor het herkennen van betekenis en kennis van de wereld voor het interpreteren van de gesproken tekst (zie bijvoorbeeld Flowerdew & Miller, 2005). Luisteren gaat vaak gepaard met kijken. Er zijn niet veel situaties waarin de luisteraar alleen op audio aangewezen is (alleen in telefoongesprekken, radio-uitzendingen of aankondigingen in openbare ruimtes). Voor jonge leerlingen speelt beeld dan ook een steeds belangrijkere rol. Daarnaast maken methoden en leerkrachten steeds meer en vaker gebruik van beeld als instructiemateriaal of om de leerstof te introduceren of te verduidelijken.

Voor de toetsing van luisteren is gebruik gemaakt van audio(visuele) fragmenten die wat betreft medium en onderwerp zoveel mogelijk aansluiten bij de belevingswereld van leerlingen. Alle opgaven vielen binnen de domeinen (1) dagelijks leven, (2) publiek domein en (3) school/opleiding. Gezien de hierboven genoemde ontwikkelingen in onze maatschappij op audiovisueel gebied en het streven naar zo authentiek mogelijke taken, behoorde een kleine driekwart van de opgaven bij audiovisuele fragmenten en ruim een kwart bij zuivere audiofragmenten. De geconstrueerde toetsen voor luistervaardigheid bevatten items die aansluiten bij het A1-, A2- en B1-niveau van het ERK. Er zijn twee deelvaardigheden gepeild, namelijk 'luisteren naar mededelingen en instructie' en 'kijken en luisteren naar audiovisuele media'. Tabel 3.2.2a geeft de globale beschrijving van de ERK-niveaus voor luistervaardigheid.

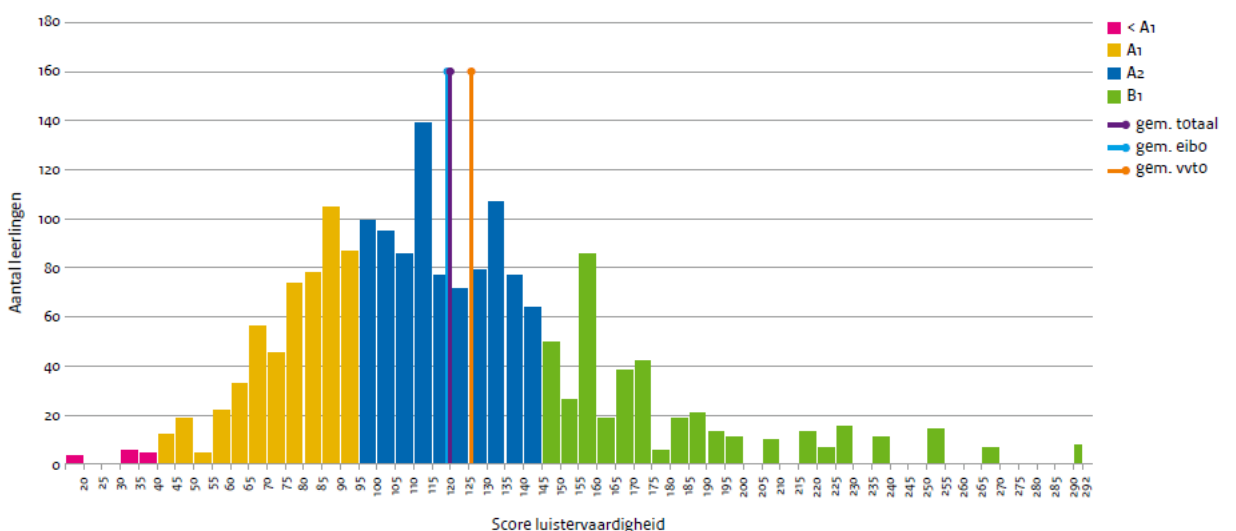
tabel 3.2.2a beschrijving erk-niveaus voor luistervaardigheid

Beheersingsniveau	Beschrijving
A1	leerling kan vertrouwde woorden en basiszinnen begrijpen die leerling zelf, zijn/haar familie en directe concrete omgeving betreffen, wanneer de mensen langzaam en duidelijk spreken.
A2	leerling kan zinnen en de meest frequente woorden begrijpen die betrekking hebben op gebieden die van direct persoonlijk belang zijn (bijvoorbeeld zeer eenvoudige informatie over leerling zelf en zijn/haar familie, winkelen, plaatselijke omgeving, werk). leerling kan de belangrijkste punten uit korte, duidelijke eenvoudige berichten en aankondigingen halen.
B1	leerling kan de hoofdpunten begrijpen wanneer in duidelijk uitgesproken standaardtaal wordt gesproken over vertrouwde zaken die leerling regelmatig tegenkomt op school, vrije tijd enzovoort. leerling kan de hoofdpunten van veel radio- of tv-programma's over actuele zaken of over onderwerpen van persoonlijk of beroepsmatig belang begrijpen, wanneer er betrekkelijk langzaam en duidelijk gesproken wordt.

In totaal waren er 48 items luistervaardigheid. Daarvan zijn 20 items ook in vorige peiling(en) gebruikt. Iedere leerling maakte 16 items, waarvan 9 audio-items en 7 audiovisuele items. Voor de audiofragmenten is gebruik gemaakt van (nieuws- en omroep)berichten over uiteenlopende onderwerpen. Bij deze fragmenten werd een bijbehorende foto op het beeldscherm getoond. Voor de video-opgaven zijn fragmenten van onder andere het Engelse jeugdjournaal, documentaires en 2 online vlogs gebruikt. Alle opgaven waren meerkeuzevragen met 3 of 4 antwoordmogelijkheden. Om te voorkomen dat de vraagstelling de moeilijkheid van de opgaven zou kunnen beïnvloeden, is ervoor gekozen om de opgaven in het Nederlands te formuleren.

In figuur 3.2.2a staat de verdeling van de leerlingsscores op de luistervaardigheidsschaal. De vaardigheidsscore van de leerlingen is gebaseerd op het aantal goed gemaakte opgaven en de moeilijkheid van de gemaakte opgaven. 58 leerlingen hadden alle 16 aan hen voorgelegde opgaven goed. De minimale score die leerlingen behaalden, was 1 opgave goed. De vaardigheidsscores liggen tussen de 0 en 292¹². Gemiddeld scoren de leerlingen op A2-niveau (vaardigheidsscore 120). Leerlingen op vvto-scholen behalen gemiddeld een significant hogere score (126) dan leerlingen op eibo-scholen (119). Met name leerlingen op reguliere eibo-scholen scoren significant lager (114) dan leerlingen op vvto-scholen (126) en leerlingen op vervoegd eibo-scholen (124). De spreiding van de vaardigheidsscores is het grootst onder de reguliere eibo-leerlingen (scores tussen de 0 en 292) en het kleinst onder de vervoegd eibo-leerlingen (scores tussen de 40 en 292). De scores van de vvto-leerlingen liggen tussen de 20 en 292.

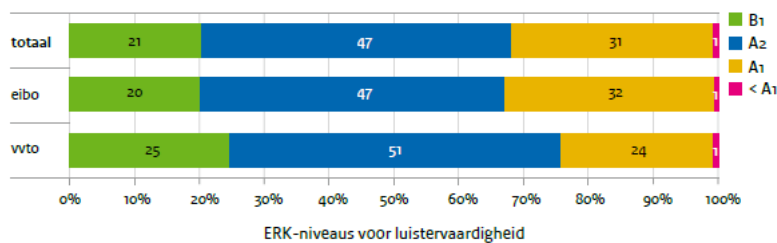
figuur 3.2.2a scoreverdeling voor luistervaardigheid ($n_{\text{totaal}}=1.819$)

12 De laagst behaalde toetsscore kreeg hier vaardigheidsscore 0.

Figuur 3.2.2b geeft voor luistervaardigheid de verdeling van de leerlingen over de ERK-niveaus. Meer dan 99 procent van de groep 8-leerlingen behaalt minimaal A1-niveau voor Engelse luistervaardigheid; minder dan 1 procent van de leerlingen behaalt dit niveau nog niet. Ruim twee derde van de leerlingen behaalt ook minimaal A2-niveau (68 procent), waarvan ongeveer een derde (21 procent) zelfs (minimaal) B1-niveau. Leerlingen van vvtto-scholen behalen iets vaker A2-niveau en B1-niveau (respectievelijk 51 procent en 25 procent) dan leerlingen van eibo-scholen (respectievelijk 47 procent en 20 procent). Deze verschillen zijn echter niet significant.

Zoomen we nader in op de verschillen tussen vvtto- en eibo-leerlingen door ook het onderscheid tussen reguliere en vervoegd eibo-scholen mee te nemen, dan zien we dat leerlingen van reguliere eibo-scholen significant vaker enkel A1-niveau behalen (36 procent) dan leerlingen van vervoegd eibo-scholen (28 procent) en dan vvtto-scholen (24 procent). Leerlingen van vvtto-scholen en vervoegd eibo-scholen behalen significant vaker B1-niveau (respectievelijk 25 procent en 23 procent) dan leerlingen van reguliere eibo-scholen (18 procent).

In figuur 3.2.2c staan voorbeelden van luisteropgaven, variërend in moeilijkheid. Op de liniaal staat de eerdergenoemde vaardigheidsschaal voor luistervaardigheid met daarbij vier voorbeeldopgaven uit de luistertoets. De gele streep op de liniaal geeft het niveau aan van een leerling die niveau A1 net beheerst, de blauwe streep het niveau van een leerling die A2-niveau net beheerst en de groene streep van een leerling die B1-niveau net beheerst.

Links van de liniaal staan de opgaven 1 en 2. Leerlingen die rond B1-niveau functioneren, beheersen opgave 1 nog net niet¹³. Opgave 2 is een opgave die leerlingen rond A1-niveau beheersen. Aan de rechterkant van de liniaal staan de opgaven 3 en 4. Leerlingen die rond A2-niveau functioneren, beheersen opgave 3 net. Opgave 4 is een opgave die leerlingen op A1-niveau beheersen.

Anders gezegd: een leerling die A1-niveau beheerst (gele streep), beheerst opgave 4. Opgave 2 is een opgave die deze leerling net beheerst en opgaven 1 en 3 zijn voor deze leerling nog te moeilijk. Een leerling die het A2-niveau net haalt (blauwe streep), beheerst de opgaven 2 en 4. Opgave 3 is een opgave die deze leerling net beheerst en opgave 1 is nog te moeilijk. Een leerling op B1-niveau beheerst de opgaven 2, 3 en 4 en opgave 1 ligt binnen bereik.

¹³ goede beheersing is een kans van 80 procent of meer om de opgave goed te beantwoorden, matige beheersing een kans tussen de 50 procent en 80 procent en onvoldoende beheersing een kans van 50 procent of minder om de opgave goed te beantwoorden. In de tekst spreken we respectievelijk over 'beheersen van de opgaven', 'net beheersen van de opgaven' en 'nog te moeilijke opgaven'.

figuur 3.2.2c voorbeeldopgaven luistervaardigheid

Opgave 1: opgave net boven B1-niveau

Fragment:

there is an app that lets you play games but also give scientists information about how your brain works. it is called the great brain experiment. the brain experiments have been turned into games. they look at memory, risk taking and many other aspects of your brain. the app asks you to give your age, where you live and what type of school you go to. this allows scientists to see what effect these details have on how you play the game.

Wat wordt er verteld over de app in dit fragment?

- A. Daarmee help je mee aan een onderzoek.**
 b. daarmee maak je spelenderwijs je huiswerk.
 c. daarmee train je je geheugen.

Opgave 2: opgave rond A1-niveau

Fragment:

it's the summer holidays at the moment and we are on an activity day but we'll also be fishing in term time as well. My school in bolton has its own lake next to the school. they even have their own fishing team.

we are fishing for perch, roach and rudd. we have to use maggots as bait. they're pretty disgusting. an angling coach teaches us the skills. how difficult is it to start fishing?

it's not difficult at all. there are plenty of clubs that have coaching. and other organisations like scouts, the cubs, the guides all do fishing as well.

is it expensive?

no it's not expensive at all. the gear we're using today, probably cost you less than 20 pounds.

i didn't catch any fish. but some of my classmates did, and there are always plenty more fish in the sea. or lake.

Wat vertelt de visleraar?

- A. Dat het heel makkelijk is om te beginnen met vissen.**
 b. dat je beter kunt vissen als je een dure hengels hebt.
 c. dat je het beste lid kunt worden van een visvereniging.

Opgave 3: opgave rond A2-niveau

Fragment:

Bern

a man was locked in a phone box by people who saw him robbing a woman in the swiss capital, bern. the man stole a wallet out of the woman's handbag while she was making a phone call. the people helped the woman out of the phone box and locked the man in until the police arrived.

Wat gebeurde er bij een telefoonsel in Bern?

- a. de politie arresteerde er een man die er niet uit wilde.
 b. een man werd betrapt toen hij deapparatuur kapot sloeg.
C. Mensen hielden er tijdelijk een overvaller in gevangen.

Opgave 4: opgave net onder A1-niveau

Fragment (hier wordt een filmpje bij getoond):

Meet eleven year old charley. she was born with an illness which effects the bladder and kidneys and two years ago she had to have a kidney transplantation donated from her grandfather which saved her life. and today she is competing in the transplant games.

charley: "This is the first time I'm going to do the transplant games. I competed in the obstacle race and is was so great."

speaking to charley you can tell that the games have been not only inspirational but lots of fun as well.

Wat wordt duidelijk over Charley?

- A. Ze heeft een nier van haar opa gekregen.**
 b. Ze kan heel goed sporten met één nier.
 c. Ze krijgt binnenkort een nieuwe nier.

Lezen

De uitgangspunten voor leesvaardigheid in de tweede taal zijn hetzelfde als die voor leesvaardigheid in de moedertaal. Het lezen van een vreemde taal kan daarom deels steunen op vaardigheden die zijn opgedaan bij het lezen in de moedertaal, maar pas als de taalvaardigheid in de tweede taal een bepaalde drempelwaarde heeft bereikt (Lee & Schallert, 1997). Voor het lezen van Engelse teksten komt daar als extra moeilijkheid bij dat de relatie tussen het schrijf- en klanksysteem weinig consistent is. Het is daarom niet verwonderlijk dat lezen in het Engels vaak relatief laag scoort ten opzichte van andere vaardigheden (zie bijvoorbeeld Geurts & Hemker, 2013). Engelse leesvaardigheid krijgt bovendien in het basisonderwijs minder prioriteit dan bijvoorbeeld luistervaardigheid (zie ook hoofdstuk 1).

Binnen het ERK worden de niveaus van lezen gedefinieerd aan de hand van tekstenmerken als woordfrequentie, visuele presentatie, tekstlengte en leesstrategieën (SLO, 2015). De niveaubeschrijving in Taalprofielen (SLO, 2015) richt zich op het begrip van geschreven teksten, onderverdeeld naar het doel van de leestaak: (1) correspondentie lezen, (2) oriënterend lezen, (3) lezen om informatie op te doen en (4) lezen van instructies. In tabel 3.2.3a zijn de globale beschrijvingen van de ERK-niveaus A1 tot en met B1 voor leesvaardigheid opgenomen.

tabel 3.2.3a beschrijving erk-niveaus voor leesvaardigheid

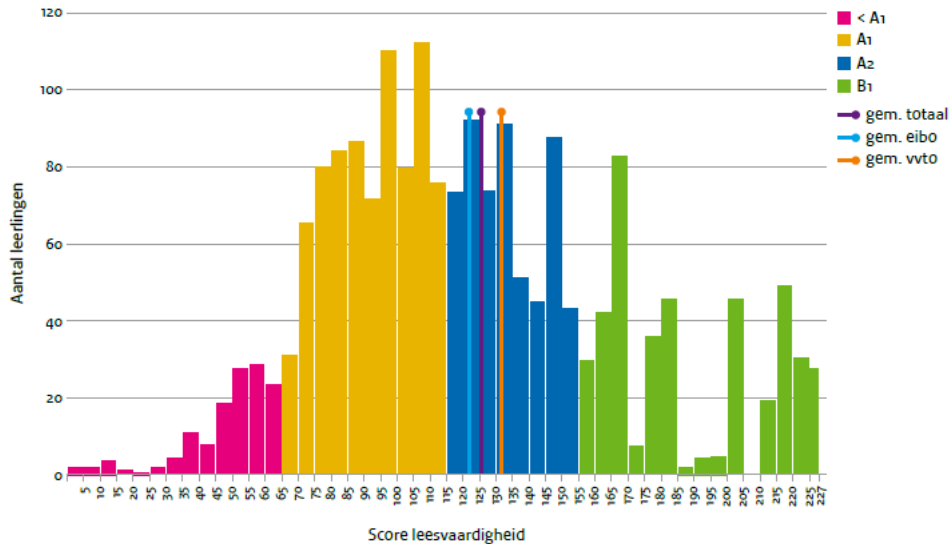
Beheersingsniveau	Beschrijving
A1	leerling kan vertrouwde namen, woorden en zeer eenvoudige zinnen begrijpen, bijvoorbeeld in mededelingen, op posters en in catalogi.
A2	leerling kan zeer korte, eenvoudige teksten lezen. leerling kan specifieke voorspelbare informatie vinden in eenvoudige, alledaagse teksten zoals advertenties, folders, menu's en dienstregelingen en kan korte, eenvoudige, persoonlijke brieven begrijpen.
B1	leerling kan teksten begrijpen die hoofdzakelijk bestaan uit hoogfrequente, alledaagse of aan zijn/haar werk gerelateerde taal. leerling kan de beschrijving van gebeurtenissen, gevoelens en wensen in persoonlijke brieven begrijpen.

In totaal zijn 51 leesitems afgenomen. 17 daarvan zijn ook voorgelegd tijdens het peilingsonderzoek in 2012 (zogenaamde ankeropgaven). Alle opgaven waren meerkeuzeopgaven. Om te voorkomen dat de vraagstelling de moeilijkheid van de opgaven zou kunnen beïnvloeden, is er net als bij luistervaardigheid voor gekozen om de opgaven in het Nederlands te formuleren. De leerlingen beantwoordden niet alle opgaven. Elke leerling maakte in totaal 17 opgaven. In de toets is ernaar gestreefd diverse tekstgenres te bevragen, zo eerlijk mogelijk verdeeld over de verschillende toetsversies en vaardigheidsniveaus. Alle opgaven waren echter vrij moeilijk voor leerlingen die A1 net beheersen.

In totaal hebben 1.860 leerlingen een score gekregen op de leesvaardigheidsschaal. Deze vaardigheidsscore is gebaseerd op het aantal goed gemaakte opgaven en de moeilijkheid van de gemaakte opgaven. 174 leerlingen hadden alle 17 aan hen voorgelegde opgaven goed. De minimale score die leerlingen behaalden, was 1 opgave goed. Figuur 3.2.3a geeft de verdeling van de leerlingsscores op de leesvaardigheidsschaal weer. De scores liggen tussen de 0 en 227¹⁴. Gemiddeld scoren de leerlingen op A2-niveau (score 123). Leerlingen op vvtto-scholen behalen gemiddeld significant hogere scores dan leerlingen op de eibo-scholen (eibo: 122, vvtto: 132).

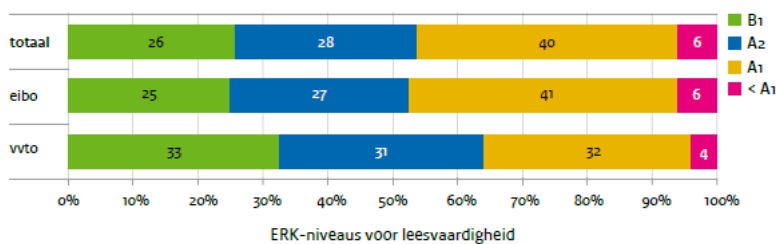
¹⁴ de laagst behaalde toetsscore kreeg hier vaardigheidsscore 0.

figuur 3.2.3a scoreverdeling voor leesvaardigheid ($n_{\text{totaal}}=1.860$)

Figuur 3.2.3b laat voor leesvaardigheid de verdeling van leerlingen over de ERK-niveaus zien. Ongeveer 94 procent van de groep 8-leerlingen behaalt minimaal A1-niveau voor Engelse leesvaardigheid. Zo'n 6 procent van de leerlingen behaalt A1-niveau nog niet. Iets meer dan de helft van de leerlingen behaalt minimaal A2-niveau (54 procent), waarvan ongeveer de helft (26 procent) zelfs (minimaal) B1-niveau. Leerlingen van vervoegd eibo-scholen behalen significant vaker enkel het basale A1-niveau dan leerlingen van reguliere eibo- en vvto-scholen. Leerlingen van vvto-scholen behalen daarentegen significant vaker het hogere B1-niveau dan leerlingen van beide typen eibo-scholen.

figuur 3.2.3b ERK-niveaus voor leesvaardigheid ($n_{\text{totaal}}=1.860$, $n_{\text{eibo}}=1.232$ en $n_{\text{vvto}}=628$)

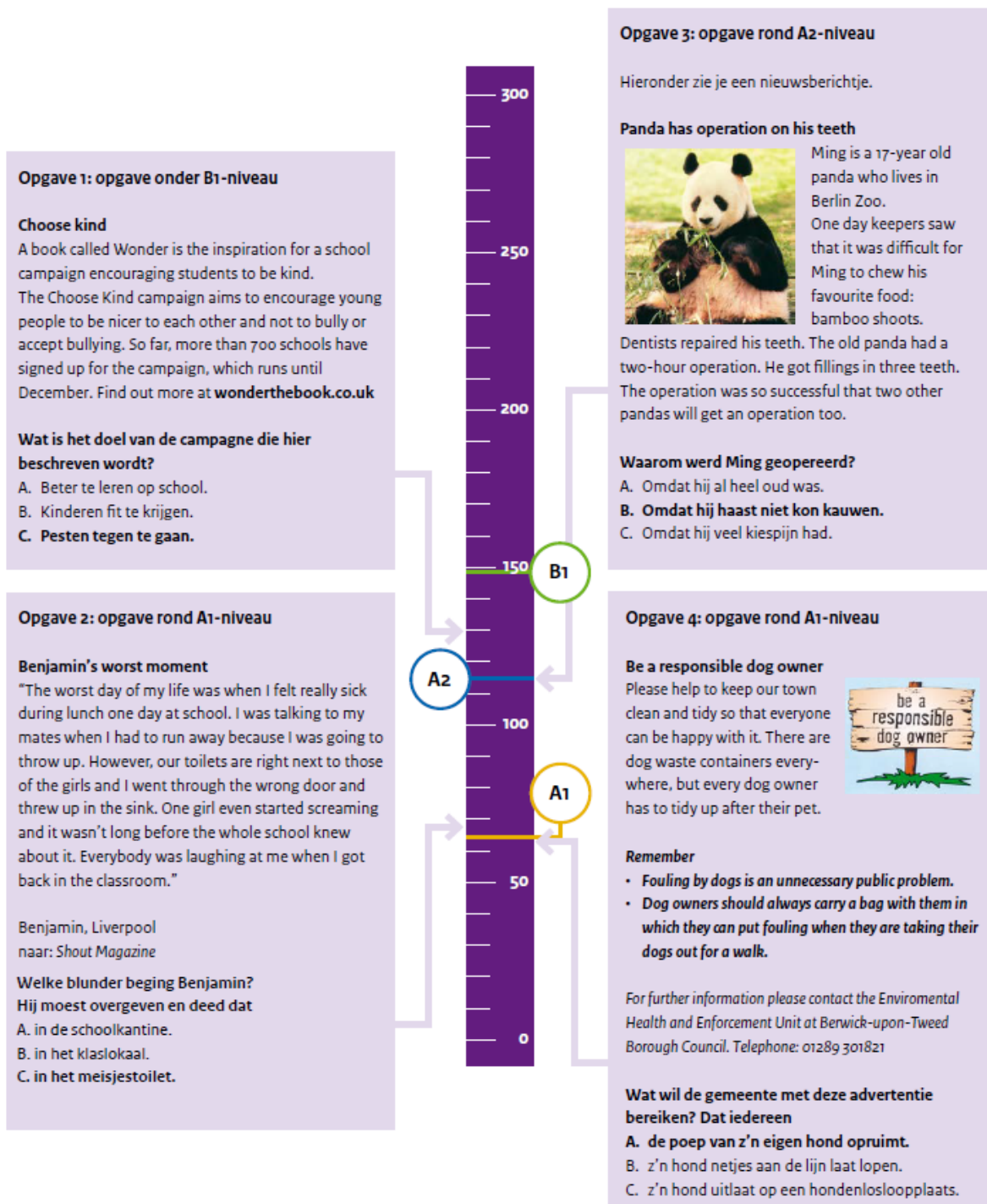
Figuur 3.2.3c toont een aantal voorbeelden van afgenomen opgaven voor leesvaardigheid, variërend in moeilijkheid. Op de liniaal staat de eerdergenoemde vaardigheidsschaal voor leesvaardigheid met daarbij vier voorbeeldopgaven uit de leestoets. De gele streep op de liniaal staat voor het niveau van een leerling die niveau A1 net beheerst, de blauwe streep voor het niveau van een leerling die A2-niveau net beheerst en de groene streep voor een leerling die B1-niveau net beheerst.

Aan de linkerkant van de liniaal staan de opgaven 1 en 2. Leerlingen die rond B1-niveau functioneren, beheersen opgave 1. Leerlingen die rond A1-niveau functioneren, beheersen opgave 2 nog net niet. Aan de rechterkant van de liniaal staan de opgaven 3 en 4. Leerlingen die rond A2-niveau functioneren, beheersen opgave 3 net. Opgave 4 is een opgave die leerlingen die rond A1-niveau functioneren beheersen¹⁵.

¹⁵ goede beheersing is een kans van 80 procent of meer om de opgave goed te beantwoorden, matige beheersing een kans tussen de 50 procent en 80 procent en onvoldoende beheersing een kans van 50 procent of minder om de opgave goed te beantwoorden. in de tekst spreken we respectievelijk over 'beheersen van de opgaven', 'net beheersen van de opgaven' en 'nog te moeilijke opgaven'.

Anders gezegd: een leerling die A1-niveau net beheerst (gele streep), beheerst opgave 4. Opgave 2 is een opgave die deze leerling nog net niet beheerst en opgave 1 en 3 zijn voor deze leerling nog te moeilijk. Een leerling die A2-niveau net haalt (blauwe streep), beheerst de opgaven 2 en 4. Opgave 3 is een opgave die deze leerling net beheerst en opgave 1 is nog te moeilijk. Een leerling op B1-niveau beheerst alle bij de liniaal weergegeven opgaven.

figuur 3.2.3c voorbeeldopgaven leesvaardigheid

Woordenschat

Woordenschat maakt integraal deel uit van elk van de afzonderlijke taalvaardigheden. Volgens onderzoek is woordenschat een belangrijke voorwaarde voor succesvol oefenen van taalvaardigheid, inclusief mondelinge taalvaardigheid (Rose, 2016). In het primair onderwijs wordt bovendien veel aandacht aan woordenschat besteed. Hoewel woordenschat in het ERK niet opgenomen is als afzonderlijke vaardigheid, is het in dit peilingsonderzoek wel afzonderlijk getoetst.

Naast een globale inschatting van de omvang van woordenschat is er in toenemende mate aandacht voor de kwaliteit of niveaus van woordkennis (zie bijvoorbeeld Laufer & Goldstein, 2004). De kwaliteit van woordkennis kan variëren van een oppervlakkige bekendheid van woorden tot een correct gebruik van woorden in spontane taalproductie (Palmberg, 1987). Een belangrijk onderscheid dat wordt gemaakt bij het toetsen van woordenschat is de bekendheid met de vorm en de bekendheid met de betekenis van woorden. Het toetsen hiervan kan actief of passief. Bij actief gaat het om het produceren van de juiste woordvorm vanuit de gegeven betekenis. Bij passief om het produceren van de juiste betekenis vanuit de gegeven vorm.

Aan het onderscheid tussen actief en passief kan nog een kwalitatieve dimensie worden toegevoegd (Laufer & Goldstein, 2004). Zo is er binnen zowel actieve als passieve kennis een onderscheid mogelijk tussen het kunnen oproepen van woorden en het herkennen van woorden. De vier resulterende niveaus van woordenschatverwerving zijn aangegeven in tabel 3.2.4a. In de peiling is het onderscheid in de vier niveaus verwerkt in de opgaven voor woordenschat. Het aantal opgaven per niveau is eveneens opgenomen in tabel 3.2.4a.

tabel 3.2.4a niveaus van woordenschatverwerving en aantal opgaven per niveau

	Oproepen	Herkennen van woorden
Actief (productief)	productief oproepen (21)	productief herkennen (49)
Passief (receptief)	passief oproepen (6)	passief herkennen (34)

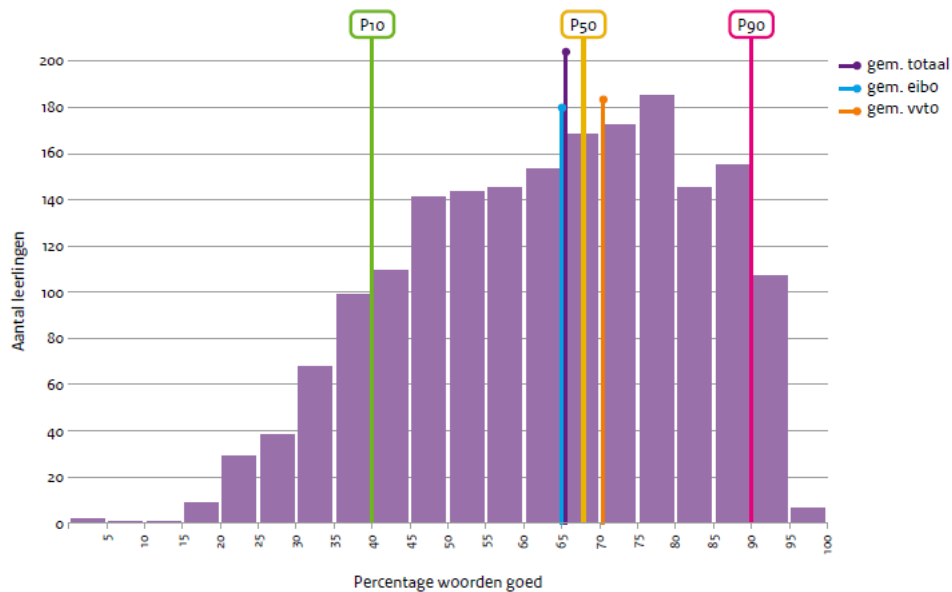
Om binnen de vier niveaus van woordenschatverwerving uit tabel 3.2.4a rekening te kunnen houden met de verschillende taalvaardigheidniveaus van leerlingen, is voor productieve woordenschat gebruik gemaakt van het English Vocabulary Profile (EVP). In het EVP is op grond van een zeer grote database van tweedetaalgebruikers van het Engels een betrouwbaar woordenschatprofiel afgeleid voor elk van de ERK-niveaus. Voor receptieve woordenschat is gebruik gemaakt van een aanpassing van een bestaande toets (New Vocabulary Levels Test-level 1 van McLean & Kramer, 2015). Leerlingen maakten toetsen bestaande uit 36 of 37 opgaven (van de in totaal 110 opgaven). De verhouding productieve en receptieve items was ongeveer twee derde tegenover een derde.

In figuur 3.2.4a staat de verdeling van het percentage opgaven dat de leerlingen goed beantwoorden op de woordenschattoets. De leerlingen kennen tussen de 5 en 99 procent van de voorgelegde woorden, met een gemiddelde van 66 procent. Geen enkele leerling kent dus geen van de voorgelegde woorden, maar er zijn ook geen leerlingen die alle voorgelegde woorden kennen.

Leerlingen op vvto-scholen kennen gemiddeld genomen significant meer woorden (71 procent) dan leerlingen op eibo-scholen (65 procent). De leerlingen van vvto-scholen scoren daarmee significant hoger dan leerlingen van vervroegd eibo-scholen (67 procent). En leerlingen van vervroegd eibo-scholen scoren significant hoger dan leerlingen van reguliere eibo-scholen (64 procent). Daarnaast laat de figuur zien hoeveel woorden de 10 procent laagst scorende leerlingen kennen (P10, 40 procent of minder), de gemiddelde leerling¹⁶ kent (P50, 68 procent) en hoeveel woorden de 10 procent hoogst scorende leerlingen kennen (P90, 90 procent of meer).

¹⁶ dit is niet hetzelfde als het rekenkundig gemiddelde. het gaat hier om de leerling die precies in het midden van de verdeling scoort.

figuur 3.2.4a scoreverdeling voor woordenschat ($n_{\text{totaal}}=1.834$)

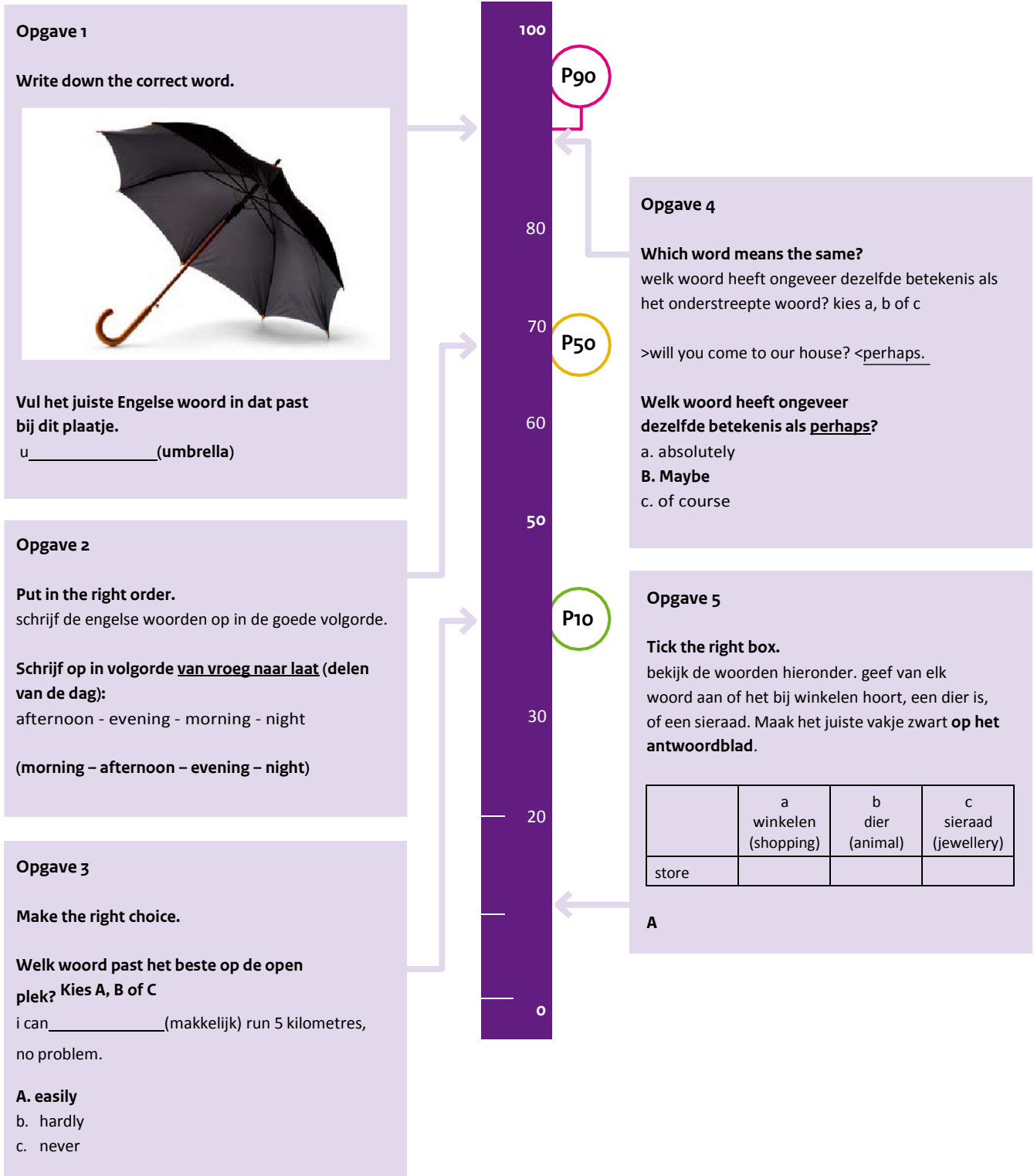

Figuur 3.2.4b geeft een aantal voorbeelden van woordenschatopgaven, variërend in moeilijkheid. Omdat we voor woordenschat niet beschikken over ERK-niveaus, hebben we in deze liniaal drie niveaus gemarkeerd: met een roze streep het niveau van de leerling die scoort rond de 10 procent hoogst scorende leerlingen (P90, verder: hoogvaardige leerling), met een gele streep het niveau van de leerling die rond het gemiddelde scoort (P50, verder: de gemiddelde leerling) en met een groene streep het niveau van de leerling die scoort rond de 10 procent laagst scorende leerlingen (P10, verder: de laagvaardige leerling).

Aan de linkerkant van de liniaal staan de opgaven 1, 2 en 3; aan de rechterkant de opgaven 4 en 5. De laagvaardige leerling (groene streep) beheerst opgave 3 en 5¹⁷. Opgaven 1, 2 en 4 zijn voor deze leerling nog te moeilijk. De gemiddelde leerling (gele streep), beheerst opgave 2, 3 en 5. Opgave 1 en 4 zijn voor deze leerling nog te moeilijk. De hoogvaardige leerling (roze streep), beheerst alle bij de liniaal weergegeven opgaven.

¹⁷ goede beheersing is een kans van 80 procent of meer om de opgave goed te beantwoorden, matige beheersing een kans tussen de 50 procent en 80 procent en onvoldoende beheersing een kans van 50 procent of minder om de opgave goed te beantwoorden. in de tekst spreken we respectievelijk over 'beheersen van de opgaven', 'net beheersen van de opgaven' en 'nog te moeilijke opgaven'.

figuur 3.2.4b voorbeeldopgaven woordenschat

PRESTATIES IN HET KORT

Gespreksvaardigheid

Voor Engelse gespreksvaardigheid presteren leerlingen gemiddeld op A1-niveau. Ruim twee derde van de leerlingen bereikt minimaal A1-niveau voor Engelse gespreksvaardigheid. Ongeveer een vijfde behaalt minimaal A2-niveau, waarvan de helft zelfs (minimaal) B1-niveau behaalt. Tussen vvtto- en eibo-leerlingen zijn er geen significante verschillen in de gemiddelde score en de behaalde ERK-niveaus.

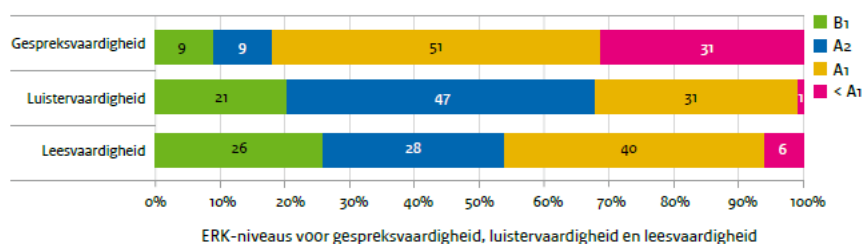
Luistervaardigheid

Voor Engelse luistervaardigheid presteren leerlingen gemiddeld op A2-niveau. Vrijwel alle groep 8-leerlingen behalen minimaal A1-niveau voor Engelse luistervaardigheid. Ruim twee derde behaalt minimaal niveau A2, waarvan ongeveer een derde zelfs (minimaal) B1-niveau. Leerlingen op vvtto-scholen behalen gemiddeld hogere scores dan leerlingen op eibo-scholen. Binnen de eibo-scholen zijn het met name leerlingen van reguliere eibo-scholen die lager scoren. Dit wordt bevestigd als we kijken naar de behaalde ERK-niveaus. Daar zien we alleen significante verschillen tussen leerlingen van reguliere eibo-scholen enerzijds en vervroegd eibo- en vvtto-scholen anderzijds. Leerlingen op reguliere eibo-scholen behalen significant vaker enkel A1-niveau en significant minder vaak het hogere B1-niveau dan leerlingen op vervroegd eibo-scholen en vvtto-scholen.

Leesvaardigheid

Net als voor Engelse luistervaardigheid, presteren leerlingen ook voor Engelse leesvaardigheid gemiddeld op A2-niveau. Ruim negen van de tien groep 8-leerlingen behaalt minimaal A1-niveau voor Engelse leesvaardigheid. Iets meer dan de helft van de leerlingen behaalt minimaal A2-niveau, waarvan ongeveer de helft zelfs (minimaal) B1-niveau. Leerlingen op vvtto-scholen scoren gemiddeld hoger dan de leerlingen op eibo-scholen. Ook halen zij significant vaker B1-niveau. Leerlingen op vervroegd eibo-scholen behalen significant vaker het basale A1-niveau dan leerlingen van reguliere eibo- en vvtto-scholen.

figuur 3.2.5a samenvattend overzicht erk-niveaus engelse gespreksvaardigheid (n=565), luistervaardigheid (n=1.849) en leesvaardigheid (n=1.903)

Woordenschat

Omdat er voor woordenschat geen ERK-niveaus zijn, keken we naar het percentage woorden dat leerlingen kennen (van het totaal aantal voorgelegde woorden). Gemiddeld kennen leerlingen 66 procent van de aangeboden woorden. De spreiding is echter aanzienlijk: de 10 procent laagst scorende leerlingen kent 40 procent of minder woorden, terwijl de 10 procent hoogst scorende leerlingen 90 procent of meer van de voorgelegde woorden kent. Leerlingen op vvtto-scholen kennen gemiddeld genomen significant meer woorden dan leerlingen op eibo-scholen.

Trend 2012-2018

Hoe ontwikkelt de Engelse taalvaardigheid van leerlingen in groep 8 zich over de tijd? Zijn er grote verschillen in leerlingprestaties ten opzichte van een aantal jaar geleden? Om hier zicht op te krijgen, vergeleken we de leerlingprestaties in 2018 met de prestaties die in het peilingsonderzoek Engels zijn behaald in 2012 (Geurts en Hemker, 2013). Die vergelijking is mogelijk doordat in beide peilingen deels dezelfde opgaven of taken zijn opgenomen, de zogenaamde ankeritems¹⁸.

Voor gespreksvaardigheid is geen vergelijking over de tijd mogelijk, omdat de taken voor gespreksvaardigheid nieuw zijn ontwikkeld voor het peilingsonderzoek in 2018. Wel is in het huidige peilingsonderzoek een spreektaak afgenomen die ook in 2012 is gebruikt. De prestaties op deze taak vergelijken we wel.

Luistervaardigheid

Voor luistervaardigheid zijn in 2018 21 opgaven afgenomen die ook in het peilingsonderzoek in 2012 voorkwamen. In totaal scoorden leerlingen op deze 21 opgaven in 2018 gemiddeld lager dan in 2012 (een verschil van 5 punten op de vaardigheidsschaal). Hoewel dit verschil significant is, is het zo klein dat het weinig betekenisvol is¹⁹. De scores op de afzonderlijk opgaven bevestigen dit beeld: op 15 van de 21 ankeritems scoorden leerlingen in 2018 iets lager dan in 2012.

Leesvaardigheid

Voor leesvaardigheid zijn in 2018 zeventien opgaven afgenomen die ook in het peilingsonderzoek in 2012 voorkwamen. In totaal scoorden leerlingen op deze zeventien opgaven in 2018 gemiddeld iets lager dan in 2012 (een verschil van drie punten op de vaardigheidsschaal). Dit verschil tussen 2012 en 2018 is significant, maar net als bij luistervaardigheid klein en weinig betekenisvol²⁰. Ook hier bevestigen de scores op de afzonderlijke opgaven het totaalbeeld: hoewel de leerlingen het merendeel van de opgaven slechter maakten dan in 2012, zijn de verschillen erg klein. Ook behoren de opgaven waarop de leerlingen in 2018 slechter presteerden niet tot een specifieke deelvaardigheid. Oftewel: er is geen specifieke deelvaardigheid waarop leerlingen in 2018 slechter presteren dan in 2012.

Woordenschat

Voor woordenschat zijn in 2018 33 opgaven afgenomen die ook in het peilingsonderzoek in 2012 voorkwamen. De leerlingen scoorden in 2012 en 2018 gemiddeld genomen vergelijkbaar op deze opgaven (de vaardigheidsscores verschillen slechts een schaalpunt; dit verschil is niet significant). Bij de scores op de afzonderlijke opgaven zien we dat leerlingen in 2018 op 17 opgaven iets hoger scoorden dan in 2012 en op 16 opgaven iets lager. De verschillen zijn echter zeer klein.

Spreekvaardigheid

Voor een vergelijking van de Engelse spreekvaardigheid met de spreekvaardigheid zoals gemeten in de peiling 2012, maakte een aantal leerlingen in het huidige peilingsonderzoek een taak die ook in het peilingsonderzoek van 2012 afgenomen is. Het betreft de taak De brug waarin leerlingen aan de hand van een stripverhaal, bestaande uit zes plaatjes (figuur 3.3a), in het Engels vertellen wat op de plaatjes gebeurt. Andere spreektaken werden niet meer als geschikt beoordeeld voor de huidige peiling. De vergelijkingen met 2012 zijn enkel beschrijvend van aard.

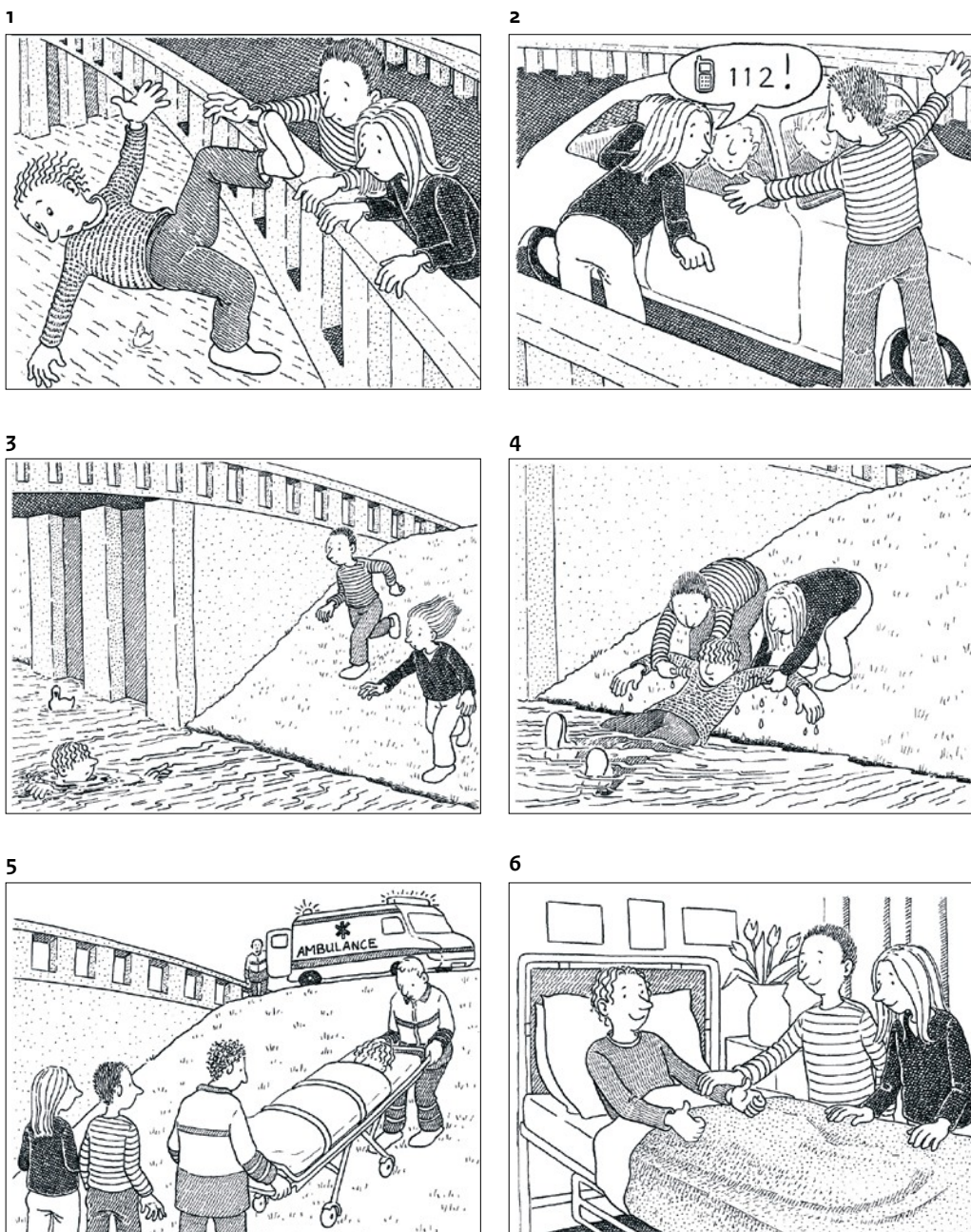
¹⁸ bij de gezamenlijke vaardigheidsschattingen zijn, op basis van de schaalwaarden uit 2018, de resultaten voor 2012 opnieuw geschat. hierbij is rekening gehouden met de wegingsfactoren. de data van 2018 is teruggewogen naar de combinatie van percentage gewichtenleerlingen en het onderscheid tussen eibo en vvto. bij de data van 2012 was alleen een weging naar het onderscheid tussen eibo en vvto noodzakelijk. daarnaast is bij de vergelijking van de resultaten uit de beide peilingen gekeken naar de moeilijkheid van de ankeritems, de zogenaamde p-waarden van de items. als leerlingen een specifiek deelaspect als extra moeilijk (of makkelijk) ervoeren, kan dit duiden op een lagere (of hogere) vaardigheid op dit domein.

¹⁹ effectgrootte -0,13. een effectgrootte kleiner dan 0,20 wordt gezien als geen of een verwaarloosbaar effect, tussen 0,20 en 0,49 als een klein effect, tussen 0,50 en 0,79 als een middelgroot effect, tussen 0,80-1,29 als een groot effect en groter of gelijk aan 1,30 als een zeer groot effect (cohen, 1988).

²⁰ effectgrootte -0,08.

Per klas maakten drie van de zes leerlingen die geselecteerd waren voor afname van de gespreksvaardigheidstaken, de spreekvaardigheidstaak. De testleider instrueerde de leerling die de spreektaak ging doen volgens een protocol dat ook in 2012 gebruikt is. Voor de beoordeling zijn video-opnamen gemaakt.

figuur 3.3a plaatjes bij spreektaak de brug

Als eerste stap van de beoordeling stelde de beoordelaar vast of de leerling een inhoudelijke respons in het Engels gaf. Daarmee werd naast de beoordeelbaarheid ook een indicatie van de kwaliteit van de respons verkregen. Tabel 3.3a geeft voor zowel 2012 als 2018 de gemiddelde beoordeelbaarheid per plaatje weer. Hoe dichter bij 1, hoe beter de uiting van de leerling gemiddeld te beoordelen was oftewel hoe meer sprake er was van een inhoudelijk relevante uiting in het Engels. Uit de tabel komt naar voren dat voor 5 van de 6 plaatjes de prestaties in 2018 beter waren dan in 2012. In 2018 geeft twee derde van de leerlingen een

adequate reactie bij alle 6 plaatjes (67,1 procent). Dit is net iets hoger dan in 2012 (65,2 procent). Slechts een zeer klein aantal leerlingen geeft bij geen enkel plaatje een adequate reactie in 2018 (0,7 procent). In 2012 was dit nog 2 procent.

tabel 3.3a gemiddelde beoordeelbaarheid van de uitingen bij de plaatjes van de taak naar peilingsjaar

	2018	2012
Afbeelding 1	0,94	0,96
Afbeelding 2	0,94	0,89
Afbeelding 3	0,85	0,79
Afbeelding 4	0,89	0,86
Afbeelding 5	0,93	0,85
Afbeelding 6	0,87	0,84

Als een leerling een inhoudelijke Engelstalige uiting gaf, beoordeelde de beoordelaar vervolgens de Engelse uitspraak. De beoordelaar kon de uitspraak classificeren als (0) onverststaanbaar, (1) erg Nederlands, (2) best behoorlijk Engels en (3) heel natuurlijk Engels. Het percentage leerlingen dat 'heel natuurlijk Engels' spreekt was in 2012 (5,6 procent) groter dan in 2018 (1,4 procent). Bovendien spraken in 2018 meer leerlingen 'erg Nederlands' (66,8 procent) dan in 2012 (61,9 procent). Als we op basis van de 4 classificaties een scoreschaal maken en de gemiddelde scores tussen 2012 en 2018 vergelijken, is het verschil tussen 2012 en 2018 niet significant. Bij de beoordeling van de uitspraak kunnen we overigens niet uitsluiten dat beoordelaarseffecten mogelijk een rol spelen. Dat is een belangrijke kanttekening bij de trendvergelijking op het gebied van de Engelse uitspraak tussen 2012 en 2018.

Tot slot is er beoordeeld naar het woordgebruik van de leerlingen bij de plaatjes. Als het gaat om het woordgebruik per plaatje, zijn de verschillen tussen 2012 en 2018 zeer klein. Dit geldt ook voor het woordgebruik over alle plaatjes heen, al scoorden de leerlingen in 2018 iets hoger dan in 2012. Hoewel dit verschil significant is, gaat het om een klein en daarmee weinig betekenisvol verschil²¹.

TREND IN HET KORT

Als we de prestaties voor luistervaardigheid, leesvaardigheid, woordenschat en spreekvaardigheid tussen 2012 en 2018 vergelijken, kunnen we de volgende conclusies trekken:

- Voor Engelse luistervaardigheid en leesvaardigheid daalden de prestaties in 2018 licht in vergelijking met 2012. De verschillen zijn echter (zeer) klein en weinig betekenisvol.
- Voor Engelse woordenschat zijn de prestaties in 2012 en 2018 vergelijkbaar.
- Bij de specifiek voor de trendvergelijking afgenomen taak voor spreekvaardigheid is geen sprake van grote verschillen in leerlingprestaties tussen 2012 en 2018.

²¹ effectgrootte: 0,18